

Spis treści

Dwie kultury?	7
Geneza życia: samorództwo w dziewiętnastym wieku (Juliette Azoulai)	11
Historia pojęcia samorództwa w naukach przyrodniczych	13
Lamarck: transformizm i samorództwo	13
Pouchet: pogodzenie kreacjonizmu i samorództwa	16
Haeckel i Huxley: ewolucjonizm i historycyzacja samorództwa	21
Retoryka nauki oraz wymiar ideologiczny sporu Pasteur – Pouchet	25
Kiedy literatura podejmuje temat samorództwa	31
Nauka jako blaga	33
Nowa mitologia początków	37
Samorództwo jako alegoria polityczna	44
Metamorfozy i marzenia o materii	48
Dziewiętnastowieczne polemiki wokół kwestii pochodzenia człowieka (Carmen Husti)	53
Człowiek stworzony: teorie potopu i katastrof	56
Cuvier i wpływ teorii przewrotów na powierzchnię globu	56
Teoria księdza Hamarda, czyli jak pogodzić naukę i religię ...	60
Człowiek pierwotny, człowiek czwartorzędu	67
Czy istnieją skamieliny ludzkie?	67
Człowiek pierwotny i powieść prehistoryczna	69
Człowiek zoologiczny: ewolucja i pokrewieństwo ze zwierzętami	74
Człowiek wśród zwierząt: Linneusz, Lamarck, Darwin i Haeckel	74
Kryterium dystynktywne człowieczeństwa	79
Człowiek, małpa, literatura	84

Przyszłość życia: dziewiętnastowieczne palingenezy (Marta Sukiennicka)	93
Szkic historii pojęcia palingenezy	95
Antyczne korzenie pojęcia	95
Charles Bonnet, katastrofizm, palingeneza, ewolucja	102
Palingenezy romantyków: historia, religia, nauka	112
Pierre-Simon de Ballanche: palingeneza jako matryca politycznej utopii	114
Palingeneza u Charles'a Nodiera: między katastrofizmem i transformizmem	123
Palingeneza w literaturze końca wieku: między darwinizmem a spirytyzmem	134
Camille Flammarion i kosmiczna transmigracja dusz	136
Jules Verne i wieczny powrót cywilizacji	145
Zakończenie	155
Bibliografia	157